

Informatierapport

Door rapporteur in te vullen	Door BVD in te vullen
Volgnr. : 1	BO : 227428
Datum : 11-11-88	Bijl. : 1
Evaluatie:	Distr.: BF

F	ACD 8811 21 006
	datum 17. NOV. 1988
	CO
F	b. 1 d. —

Betreft:

Stichting Opstand

Ontvangen werden, in fotocopie, een brief van 28 september 1988 van de Stichting Opstand, alsmede de daarbij gevoegde bijlagen, waarbij de curriculum vitae van KRIKKE, Hans W. en van Van ALKEMADE, Gerardus P.J.

Amsterdam.

28. september 1988.

betreft: bijdrage documentaire.

Beste mensen, kameraden,

Stichting Opstand is druk doende om een eerste film-dokumentaire over "nieuwe armoede" af te ronden. Het betreft een voorlichtingsfilm voor actieve leden van komites en organisaties van uitkeringsgerechtigden. De documentaire gaat met name over de SUGBA - Stichting Uitkeringsgerechtigden Bloemhog Afrikanerwijk, haar werkwijze, en haar doelstellingen. Mede met deze 40 minuten durende film wil Opstand een bijdrage geven aan het versterken van het verzet tegen het afbraakbeleid van het kabinet Lubbers.

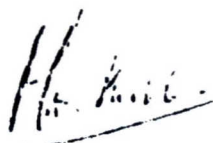
Nu is met beperkte middelen en zonder financiële ondersteuning door derden alle opnames gemaakt. Een subsidie-aanvraag bij het Filmfonds in Amsterdam en andere grotere subsidiepotten is niet gehonoreerd. Dit met het argument dat de inhoud van de documentaire te pamflettistisch is, dat wil zeggen dat de documentaire in de ogen van het Filmfonds te veel een oproep is tot verzet.

Het afwijzen van de subsidie stelt ons voor het probleem van de montage en het overbrengen naar video. Hiervoor ontbreekt het geld.

Daarom doen we een beroep op het OVB. Een bijdrage van een kleine duizend gulden stelt Opstand in staat de film af te ronden en georganiseerd de discussie te stimuleren.

In afwachting van jullie antwoord,

met groet,
Hans Krikke

namens Opstand.

BEGROTING.

koppen:	225,--
ondertiteling	90,--
montage	325,--
kopie video	400,--
pamflet documentaire	175,--
totaal:	1.175,--

toelichting:

Koppen en ondertiteling; de aftiteling alsook de ondertiteling van de documentaire verrichten we zelf. Dat betekent echter dat koppen, en ondertitelingsmateriaal aangeschaft moet worden.

De montage geschiedt eveneens zelfstandig. Van een bevriende stichting kunnen we de montage-tafel in bruikleen krijgen. Het montage-materiaal dient echter wel aangeschaft te worden.

Het kopien van de 8-mm film naar 16 mm om het vervolgens te kopien naar video. Het overbrengen van 8 naar 16 mm gebeurd door ons zelf. Het maken van een video-kopie moeten we uitbesteden.

Het pamflet ter aankondiging van de documentaire, inclusief een korte inhoud, is bestemd voor de discussie-avonden.

Tot op heden is de aankoop van filmmateriaal op kosten van Opstand gebeurd. Aangezien deze over beperkte middelen beschikt, is met een zeer klein budget gewerkt. De resterende kosten kan door de stichting niet opgebracht worden.

+ .

Rondreis "Heft in eigen hand".

Volgens planning moet de montage in november, eind november gereeds zijn. De premiere vindt in Rotterdam plaats, in de Afrikanerwijk. Daarna begint de toer met de documentaire door het land. Komites en organisaties van uitkeringsgerechtigden, en uiteraard andere actiegroepen, worden in tal van plaatsen uitgenodigd om deel te nemen aan discussie- en informatie-avonden.

In een groot aantal steden zijn via stichting Opstand kontakten gelegd; organisaties ter plaatse werken mee aan de invulling van een discussie-avond en dragen tevens zorg voor de mobilisatie. In een 15-tal steden zal dit jaar een dergelijke bijeenkomst belegd worden.

Op basis van eerdere ervaring met een dergelijk initiatief, en op basis van het feit dat "nieuwe armoede" en het verzet daartegen veel aandacht krijgt, verwachten we op avond zo'n 30 a 35 mensen. (gemiddeld).

In het nieuwe jaar, 1989 wordt bekeken of ook in kleinere steden een dergelijke informatie-avond opgezet kan worden.

Het belang van de toer is in eerste instantie natuurlijk de discussie. Op de tweede plaats het versterken van een netwerk tussen komites onderling. Het zootje is oneindig versnipperd. Mede omdat de Onderkrant in november met de zogenaamde OK-dagen, discussiedagen over 'bewegingsthema's' start, en omdat er vergaande plannen liggen om in het voorjaar een grote landelijke dag te organiseren, past de toer in een groter "discussie-project" van Opstand.

**FILMTWEELUIK
ONDER DE TITEL
"CRISISPOLITIEK: ARMOEDE EN VERZET"**

Inleiding.

In 1989 werd, naar aanleiding van de verragende bezuinigingsmaatregelen van de Nederlandse overheid, de Stichting Opstand opgericht. De Stichting Opstand is een initiatief van uitkeringsgerechtigden met als belangrijkste doelstelling verzet te kunnen aantekenen tegen de bezuinigingsdrift van de overheid aangezien voor steeds meer mensen de armoede in Nederland ondraaglijk wordt. Een van de activiteiten van Opstand is een langdurig onderzoek naar armoede en mogelijkheden tot verzet. Een andere activiteit is de uitgave van een tweemaandelijks tijdschrift onder de naam "De Onderkrant". Hiermee probeert men zoveel mogelijk uitkeringsgerechtigden te bereiken om protest en verzet zo massaal mogelijk vorm te kunnen geven. Tevens verzorgt Opstand publicaties van brochures en boeken over sociaal-economische onderwerpen.

Naar aanleiding van deze activiteiten zijn er ook ideeën en plannen ontstaan een filmtweeluit te maken over de crisispolitiek van de Nederlandse overheid en het bedrijfsleven, en het verzet wat hier tegen georganiseerd wordt of hiertegen geïnitieerd kan worden.

Het filmtweeluit.

Het filmtweeluit zal ten dienste staan van de Stichting Opstand, maar op zelfstandige wijze d.w.z. onder verantwoordelijkheid van een onafhankelijke filmproduktiemaatschappij en producent worden gerealiseerd.

Beide films binnen het tweeluit zijn documentaires.

De ene film van het tweeluit betreft de problemen van flexibele en informele arbeid en de gevolgen daarvan voor uitkeringsgerechtigden en arbeiders. Onder de werktitel "Arbeid in reserve" zal op niet al te lange termijn een synopsis voor deze film gereed zijn.

De andere film betreft een documentaire over een actiegroep van uitkeringsgerechtigden in Rotterdam, de SUGBA. Deze organisatie verzet zich op een aantal actiegebieden daadwerkelijk tegen de bezuinigingsmaatregelen van de Nederlandse overheid. Een synopsis van deze film is gereed en dient nu tot een gedetailleerd filmplan te worden uitgewerkt.

Beide films sluiten inhoudelijk op elkaar aan doch behandelen twee te onderscheiden aspecten te weten crisis en armoede aan de ene kant en crisis en verzet aan de andere kant. De films kunnen gezamenlijk doch ook onafhankelijk van elkaar worden getoond, al naar gelang behoefte en interesse van het publiek. Wel zullen beide films onafhankelijk van elkaar worden geproduceerd en gerealiseerd.

De regie van beide films zal in handen zijn van Gerard van Alkemade en Hans Krikke. Beide hebben nauwe verwantschap met de activiteiten van de Stichting Opstand.

**SYNOPSIS VAN DE FILM
"HET RODE VERZET"
EEN DOCUMENTAIRE OVER ARMOEDE EN VERZET TEGEN DE CRISISPOLITIEK**

INLEIDING

Al vele jaren groeit de armoede in ons land. Minimumloon en uitkeringen gaan stelselmatig omlaag. Op onderwijs, gezondheidszorg en andere welzijnsvoorzieningen wordt dramatisch bezuinigd. Veel ouderen, jongeren, immigranten, vrouwen, minimumloners en uitkeringsgerechtigden hebben het steeds moeilijker. In diverse officiële rapporten staat te lezen dat de armoede in Nederland voor velen ondraaglijk is.

Niettemin gaat de overheid door met het bezuinigen op het welzijn van grote groepen der bevolking en met het bevoorrechten van het bedrijfsleven. De ondernemers hebben steeds meer vrij spel in hun streven de loonkosten te drukken en de macht van de vakbond te beknotten. Zij doen dit o.a. door het automatiseren van de produktie en door het "flexibiliseren" en "informaliseren" van arbeid. Voorbeelden van dit laatste zijn de afroepkontrakten d.w.z. de werknemer draaft op als de ondernemer dat nodig acht, en het uitbesteden van werk aan de thuiswerk-sector of aan al dan niet legale toeleveringsbedrijven. Daarnaast is er in Nederland en elders sprake van militarisering van de produktie; de groeiende vraag naar wapens uit binnen- en buitenland is voor veel ondernemers uiterst lucratief.

Het is de combinatie van dit overheids- en ondernemersbeleid die crisispolitiek genoemd kan worden. Tot nog toe hebben de gevestigde linkse partijen en organisaties geen krachtig alternatief tegenover deze politiek weten te stellen.

Sedert enige jaren bestaat in Rotterdam de Stichting Uitkeringsgerechtigden Bloemhof-Afrikaanderwijk (SUGBA). De SUGBA vindt haar proletarische aanhang met name in een aantal oude volkswijken in Rotterdam. Zij voert op diverse gebieden strijd tegen de crisispolitiek van overheid en bedrijfsleven. Zij gaat ervan uit dat verzet niet alleen geboden is maar ook resultaten afwerpt. De SUGBA zet zich in op velerlei aktieterreinen, waaronder:

- * de strijd van de stukgoedwerkers in de Rotterdamse haven tegen flexibilisering en gedwongen ontslagen. Een aantal leden van de SUGBA is actief in de organisatie van vrouwen van havenarbeiders.
- * de strijd om de uitkeringen. Actie werd o.a. gevoerd voor het tijdig uitbetalen van de eenmalige uitkering '87-'88. De SUGBA houdt in drie Rotterdamse wijken spreekuur, te weten in de Afrikaanderwijk, in het Oude Noorden en in Lombardije. Met name in de eerste twee leeft zo'n 50% van de bewoners van een uitkering. Er wonen relatief veel immigranten. Er zijn grote nieuwbouw- en renovatieprojecten uitgevoerd of nog in uitvoering. Bovendien zijn in dit soort wijken tengevolge van de bezuinigingen talloze kollektieve of groepsgerichte welzijnsvoorzieningen verdwenen of bezig te verdwijnen.
- * de vredesstrijd. De SUGBA heeft jarenlang actie gevoerd tegen de kruisraketten en blijft zich ervoor inspannen dat Nederland de eerste stappen tot ontwapening zal zetten.

* de strijd voor het behoud van het welzijnswerk en tegen sluiting van club- en buurthuizen.

Derhalve is de SUGBA een belangwekkende en interessante strijdorganisatie van met name uitkeringsgerechtigden, die weliswaar marginaal doch met enig resultaat overheid en bedrijfsleven bevecht.

OPZET VAN DE FILM

Het doel van de film 'Het Rode Verzet' is een bijdrage te leveren aan de vorming van een alternatief tegen de crisispolitiek, die hierbij vanzelfsprekend aan de orde zal komen. De film kan een basis verschaffen voor discussie en wellicht ook voor het opdoen van actie-ideeën ten behoeve van verzet. De film zal in eerste instantie worden vertoond aan groepen die door de crisispolitiek worden getroffen.

De film 'Het Rode Verzet' laat in het kort de oorzaken, kenmerken en mechanismen van de door overheid en bedrijfsleven gevoerde crisispolitiek zien. Ook toont zij de gevolgen hiervan voor de mensen die erdoor worden getroffen. De grootste aandacht in de film richt zich echter op de SUGBA en haar verzet tegen de crisispolitiek. Bovendien wordt kritisch ingegaan op de perspectieven van haar verzet. Mensen van de SUGBA zelf en hun aanhang, mensen uit de volkswijken, zullen aan het woord komen. Hun verzet wordt in beeld gebracht.

Een belangrijke invalshoek van de film is dat de gevoerde crisispolitiek een sociale jungle ten gevolge heeft: er wordt een "Derde Wereld" gecreëerd waar het recht van de sterkste heerst. Uit het voorafgaande vloeit voort dat vooral gefilmd zal worden in de oude volkswijken van Rotterdam, waar de SUGBA actief is. Gedacht wordt aan het zo nodig commentaar geven op beelden door enkele hoofdpersonen, die in genoemde volkswijken wonen. Het gaat hierbij om zowel mannen als vrouwen, van jong tot oud.

Qua beeldmateriaal zal de film er ongeveer als volgt uitzien:

Beelden van Rotterdam, markante punten w.o. de haven met arbeiders aan het werk. Oude wijken, de Bloemhof-Afrikaanderwijk, het Oude Noorden en de relatief wat nieuwere wijk Lombardije. We zien oudbouw, nieuwbouw en renovatie. Zo hier en daar is de nieuwbouw alweer aan het verloederen. In het straatbeeld is te zien dat de bevolking qua herkomst heterogeen is. Beelden van de wijkvestigingen van de sociale dienst. Beelden van het stadhuis, een vergadering van de gemeenteraad, partij-affiches, het vakbondsgebouw en een vergadering van de bond. Beelden van grote Rotterdamse bedrijven, van krantekoppen omtrent stakingen en bedrijfssluitingen.

De hoofdpersonen zullen worden geïntroduceerd, door hen te filmen in hun geëigende situaties: thuis, bij de sociale dienst, op het werk, actievoerend, zingend in het SUGBA-koor, tijdens een vakbondsvergadering, of anderszins.

Elk van de hoofdpersonen wordt gevolgd in verschillende actiesituaties en door zichzelf alsook door anderen getypeerd. Hierbij zullen de belangrijkste actiegebieden van de SUGBA aan de orde komen: de agitatie ten behoeve van uitkeringsgerechtigden, de solidariteit met strijdende havenarbeiders, de strijd voor de vrede en de voortrekkersrol van de SUGBA binnen de politieke arena van Rotterdam.

In elk van de actiegebieden wordt de rol van de overheid, het bedrijfsleven en de vakbond geschetst ten aanzien van een aantal concrete zaken als bijvoorbeeld: de te late uitbetaling van de eenmalige uitkering door de gemeente, de afbraak van het welzijnswerk in de buurt, de flexibilisering van de arbeid waar stukgoedbedrijven in de haven op uit zijn, de rol van de FNV in het havenconflict, Rotterdam als oorlogshaven, en de verwarring bij linkse politieke partijen.

Tot slot laten de hoofdpersonen voorbeelden zien van door de SUGBA bereikte resultaten. Zij schetsen hierbij hun hoop op een rechtvaardiger toekomst.

Productiegegevens.

Met het voorbereidende werk ten behoeve van de film over de SUGBA werd eind '87 een begin gemaakt, teneinde ons vertrouwd te maken met de problematiek van armoede en marginalisering in de oudere volkswijken van Rotterdam. Er werden hiertoe een aantal oriënterende gesprekken gevoerd met diverse belangenorganisaties. In overleg met de SUGBA zal de nadere inhoud van de film worden bepaald.

De film zal worden gerealiseerd op 16 mm, is zwart-wit en duurt ongeveer 45 minuten.

Betrokkenen bij de problematiek, met name de SUGBA, hebben hun medewerking aan de film toegezegd.

De regie van de film is in handen van Gerard van Alkemade en Hans Krikke.

Het productiebedrijf is de Stichting Lane-filmproducties. Uitvoerend producent is Leen van den Berg.

De film zal worden gedistribueerd door het Nederlands Filminstituut en is in principe bestemd voor discussiebijeenkomsten georganiseerd door diverse belangenorganisaties.

Opleverdatum film: voorjaar 1989.